

GREENPEACE

SAYI #132
greenpeace.org.tr

TEK
KULLANIMLIK
PLASTİK
ÜRETİMİNİ
AZALT!

İçindekiler

Oreo, palm yağı için yağmur ormanlarının yok edilmesine ortak olma!

Greenpeace'in açıkladığı araştırma sonuçlarına göre, dünyaca bilinen bisküvi markası Oreo'nun üreticisi Mondelez, son 2 yılda yaklaşık 25 bin hektarlık yağmur ormanını yok eden üreticilerden palm yağı alarak, bu suça ortaklık ediyor.

Devletler, Antarktika Okyanusu'nu korumayı başaramadı...

Antarktika Okyanusu Koruma Komisyonu üyesi devletler, Kasım ayında, bölgede dünyanın en büyük okyanus koruma alanı oluşturulması için bir araya geldiler. Ve maalesef bizi hayal kırıklığına uğrattılar.

"Tek kullanımlık" terimi bu yıla damgasını vurdu!

"Tek kullanımlık" terimi son yıllarda plastikle aynı anlama gelmeye başladı, çünkü bilim insanlarının yaptığı araştırmalar tek kullanımlık içecek şişelerinin, poşetlerin ve yiyecek ambalajlarının yoğun bir plastik kirliliğine neden olduğunu açık bir şekilde gözler önüne serdi...

Arıcılık Kongresi'nde gündem: "Toplu arı ölümleri"

Alanında Türkiye'deki en önemli etkinlik olan "6. Uluslararası Muğla Arıcılık ve Çam Balı Kongresi", arı sağlığından arıcılık uygulamalarına ve arı ürünlerine, tozlaşmanın öneminden tarımda kullanılan kimyasallara kadar çok geniş bir çerçevede uzmanları bir araya getirdi.

GREENPEACE BÜLTEN

Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi

Greenpeace Akdeniz
Basım ve Tanıtım
Hizmetleri Ltd. Şti. adına
Ece Ünver

Genel Yayın Merkezi

Teşvikiye Mah. Şakayık Sok.
No:40/7, 34365 Şişli, İstanbul
Tel: +90 212 292 76 19
Faks: +90 212 292 76 22

Genel Yayın Yönetmeni

Ece Ünver

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gökhan Çevik

Editör

Burcu Ünal

Baskı

Printworld Matbaa San. Tic. A.Ş.

Grafik Tasarım ve Uygulama

Jargon Reklam Tanıtım ve
Proje Danışmanlığı A.Ş.

Dağıtım

PTT

Kapak fotoğrafı

© Greenpeace / Justin Hofman

GREENPEACE

www.greenpeace.org.tr

Greenpeace aktivistleri 33 saat boyunca eylem yaptıkları gemide alıkonuldu

Greenpeace aktivistleri Endonezya'daki yağmur ormanlarının yok edilmesi ile üretilen palm yağını taşıyan bir tankere **İspanya açıklarında barışçıl eylem düzenledi.** Gemi mürettebatı tarafından alıkonulan aktivistler **33 saatin sonunda serbest bırakıldı.**

Greenpeace aktivistleri 17 Kasım Cumartesi günü Endonezya'dan Hollanda'ya palm yağı taşıyan Stolt Tenacity adlı tankere tırmanarak palm yağı üretimi için yağmur ormanlarının yok edilmesini protesto etti. Dünyanın en büyük palm yağı tedarikçisi Wilmar'ın ürünlerini taşıyan gemiye tırmanan **6 aktivist geminin kaptanı tarafından alıkonuldu.**

Aktivistler 33 saatlik alıkonulmanın ardından 18 Kasım Pazar gecesi serbest bırakıldı. Greenpeace sözcüsü Kiki Taufik konuyla ilgili yaptığı açıklamada şunları dile

getirdi: "Dünyanın en büyük palm yağı üreticisi Wilmar verdiği sözleri tutarak değişimi başlatmalı ve sektörün kalanına da örnek olmalı. Wilmar yağmur ormanlarını yok ederek palm yağı üretenlerle yaptığı ticaretle bu kıyıya ortak oluyor. Oreo'nun üreticisi Mondelez'den talebimiz, bu durum değişene kadar Wilmar'dan palm yağı satın almayı bırakması."

Endonezya'da palm yağı üretimi amacıyla 1990-2015 yılları arasında 24 milyon hektarlık ormanlık alan yok edildi.

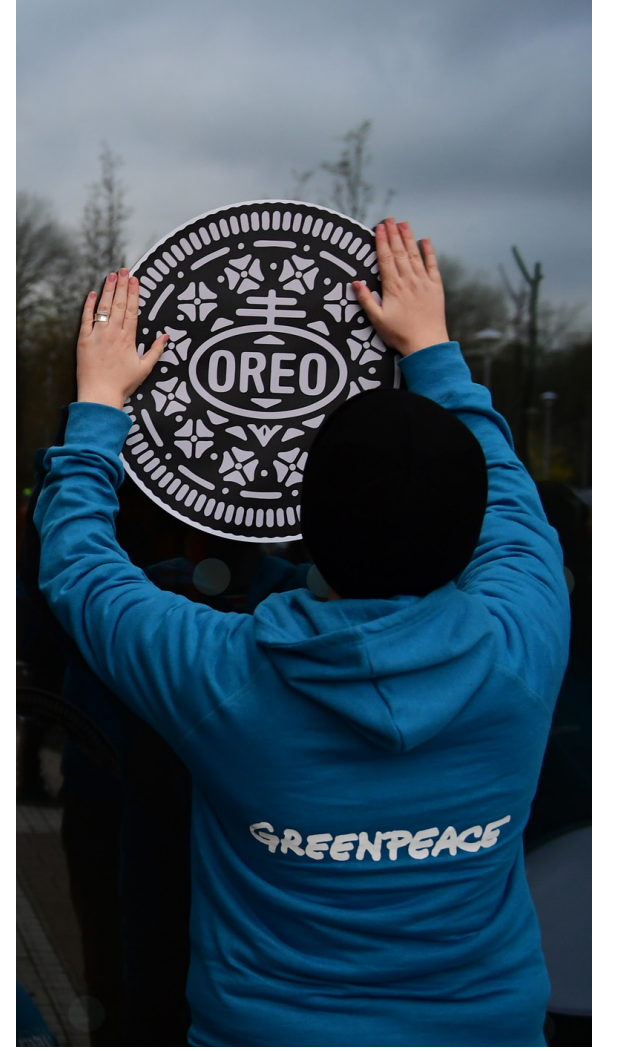
Oreo, palm yağı için yağmur ormanlarının yok edilmesine ortak olma!

Greenpeace'in açıkladığı araştırma sonuçlarına göre, dünyaca bilinen bisküvi markası Oreo'nun üreticisi Mondelez, son 2 yılda yaklaşık 25 bin hektarlık yağmur ormanını yok eden üreticilerden palm yağı alarak, bu suça ortaklık ediyor. Mondelez yağmur ormanlarını yok eden üreticilerden palm yağı almaya devam ederek, yine aynı üreticiler tarafından işlendiği Greenpeace raporunda ortaya konulan çocuk işçi çalıştırmak, işçilerin sömürüsü, yasadışı ormansızlaştırma, orman yangınları ve alan gaspına da göz yummuş oluyor.

Greenpeace, dünyanın geleceği adına Oreo ve Mondelez'den, Endonezya'da palm yağı üretimi için gerçekleştirilen yıkımın en büyük sorumlusu Wilmar'dan palm yağı almayı bırakmasını talep ediyor. Zira uzmanlar Endonezya'da yaşanan orman tahribatının orangutanlar başta olmak üzere soyu tehlike altındaki canlıları tehdit ettiğinin altını çiziyor. Aynı zamanda karbon yutağı olan ormanların yok edilmesi dünyayı iklim değişikliğinin sebep olacağı kaçınılmaz sona doğru sürüklüyor. Tüm dünyanın can damarı olan yağmur ormanlarında yaşanan tahribatın bir an önce sona ermesi Mondelez gibi firmaların, söz konusu üreticilerden palm yağı almayı bırakması ile mümkün olabilir.

Greenpeace Akdeniz Gıda ve Tarım Proje Sorumlusu Berkan Özyer, palm yağı üretiminin yağmur ormanları yok edilmeden de gerçekleştirilebileceğini vurgulayarak şunları dile getiriyor: "Mondelez gururla Oreo'nun 21. yüzyılın en çok satan bisküvi markası olduğunu vurguluyor. Bunun yanında sürdürülebilir palm yağı üretiminden, sektörü dönüştürmekten bahsediyor. Daha birkaç gün önce palm yağı satın almaları konusunda şeffaflık sözü veren, bazı tedarikçilerle ilişkisini kestiğini duyuran bir bildiri yayımladı. Ancak ne firma isimlerine ne de zaman ve mekana dair bilgiler açıkladı. Greenpeace'in raporları, dünyanın en büyük palm yağı tedarikçisi Wilmar'ın söz verdiğinin aksine yağmur ormanlarına zarar vermeye devam ettiğini gösteriyor."

Oreo'nun üreticisi Mondelez Wilmar'dan ürün almaya devam ediyor. Eğer vaatlerini yerine getirmek istiyorlarsa, Mondelez bir an önce Wilmar'ı bırakmalı. Palm yağı, yağmur ormanlarını yok etmeden de üretilir.

Devletler, Antarktika Okyanusu'nu korumayı başaramadı ama her şey bitmedi

Antarktika Okyanusu Koruma Komisyonu üyesi devletler, Kasım ayında, bölgede dünyanın en büyük okyanus koruma alanı oluşturulması için bir araya geldiler. Ve maalesef bizi hayal kırıklığına uğrattılar.

© Greenpeace / Paul Hilton

© Greenpeace / Christian Åslund

Antarktika Okyanusu Koruma Komisyonu'nun 22 üyesi bölgede dünyanın en büyük okyanus koruma alanının oluşturulmasını desteklerken; Norveç, Çin ve Rusya karşı çıkarak kararın alınmasına engel oldu. Hatta Rus ve Çin komiteleri zaman doldurmak için oyalama taktikleri uyguladılar ve koruma alanı ilan edilmesinin bilimsel gerekçelerini tartışmak yerine görüşmelerin tıkanmasına sebep oldular. Bu başarısızlık Antarktika'nın muhteşem vahşi yaşamını aşırı avlanma, kirlilik ve iklim değişikliğinin etkilerine karşı savunmasız bıraktı.

Bozuk düzen

Antarktika Okyanusu Koruma Komisyonu veya resmi adıyla CCAMLR, Antarktika Okyanusu'yla ilgili kararları veren uluslararası bir kurul. Bu kurul, 24 ülke ile Avrupa Birliği'nin temsilcilerinden oluşuyor. Görevleri, hiçbir ülkenin kontrolü altında olmayan bu denizlerde aşırı avlanma yapılmasına engel olarak Antarktika Okyanusu'ndaki deniz yaşamını korumak.

Ama bu defa Antarktika Okyanusu Koruma Komisyonu başarısızlığa uğradı. Böyle devam ederse bu görevi yerine getirip getiremeyecekleri tartışılır hale gelecek.

Okyanuslar için yeni bir umut

Antarktika Okyanusu Koruma Komisyonu'ndan çıkan sonuç mavi gezegenimize karşı sorumlu hisseden herkes için son derece üzücü. Ama bu bir son değil, sadece bir başlangıç... Tam 2,7 milyon kişi bu koruma alanı için kampanyaya katıldı, bu da demek oluyor ki her zamankinden daha da güçlüyüz.

Öncelikle Antarktika Okyanusu için çalışmaya devam edeceğiz. Ama sadece bununla yetinemeyiz.

Mavi gezegenimizi korumak için bundan daha fazlasına ihtiyaç var. Bu da şu anlama geliyor: Okyanuslarımızı korumak istiyorsak öncelikle sistemin işleyişini değiştirmemiz gerekiyor ki bu kararların alınması kolaylaşsın.

Yakında bunun için bir fırsatımız olacak. Okyanuslarla ilgili yeni bir anlaşma Birleşmiş Milletler'in gündemine geliyor. Eğer kabul edilirse, dünyadaki tüm okyanusların **üçte birini** kapsayan devasa bir koruma alanının oluşturulması mümkün olabilir. Antarktika'yla ilgili görüşmelerde 25 ülkeden 22'sinin koruma alanını desteklediğini unutmamalıyız. Eğer oy birliği şartı olmasaydı, bu oy çoğunluğuyla karar çoktan alınmış olurdu.

**Bu okyanusların korunması için tarihi bir adım olabilir
ve birlikte bunu başaracak güçteyiz.**

“Tek kullanımlık” terimi bu yıla damgasını vurdu!

“Tek kullanımlık” terimi son yıllarda plastikle aynı anlama gelmeye başladı, çünkü bilim insanlarının yaptığı araştırmalar tek kullanımlık içecek şişelerinin, poşetlerin ve yiyecek ambalajlarının yoğun bir plastik kirliliğine neden olduğunu açık bir şekilde gözler önüne serdi. “Tek kullanımlık” teriminin bu yıla damgasını vurması plastik kirliliği sorunuyla ilgili bir farkındalık oluştuğunun göstergesi. Ayrıca plastik günlerinin sayılı olduğunun da açık bir işareti.

Louise Edge / Greenpeace

Plastik kirliliği sorunuyla ilgili odak noktamız uzun zamandan beri geri dönüşüm değil, kullan-at plastiklerin miktarının azaltılmasıydı. Ancak toplumsal farkındalık oranı, sorunun büyüklüğünün yanında düşüktü. Bunun üzerine çevreciler tarafından belgelenen plastik dolu sahillerin ve acı içindeki deniz yaşamının dramatik görüntüleri toplum üzerinde herhangi bir tereddüde yer bırakmayacak kadar çarpıcı bir etki yarattı. Ardından hem dünyanın en derin okyanus çukurunda hem de Kuzey Buz Denizi’nde plastiğe rastlandığı haberi geldi. Son olarak içtiğimiz su, yediğimiz gıdalar ve hatta soluduğumuz hava aracılığıyla vücudumuza mikro plastiklerin girdiğini öğrendik. Bu gelişmeler üzerine plastik konusu mercek altına alındı, insanlar geri dönüşüm hakkında daha fazla soru sormaya başladı. Gazeteciler gıda ve temizlik ürünü ambalajlarının büyük bir kısmının geri dönüştürülebilir olmadığını ortaya çıkardı. Daha da fenası, 1950’den beri küresel çapta üretilen plastiğin sadece %9’unun geri dönüştürüldüğü açıklandı.

Kullan-at kültürünün getirdikleri...

Kullan at kültürünün kontrolden çıktığı son derece açık. Başa çıkabileceğimizden çok daha fazla atık üretiyoruz ve bu atıklar kapılarımızın önünde birikiyor. Tek kullanımlık plastik, kullan-at kültürünün uç bir örneği. Bunun gibi plastikler bir kez, sadece birkaç dakikalığına kullanıldıktan sonra, yüzlerce yıl içinde okyanuslarda ortaya çıkabiliyor. “Azaltma, yeniden kullanım, geri dönüşüm” terimleri hala sorumlu tüketimin altın standardı olarak uygulanıyor. “Tek kullanımlık” plastik “azaltılması” gereken ilk plastik türü olarak öne çıkıyor çünkü yeniden kullanılamıyor ve büyük bir kısmı geri dönüştürülemiyor. Plastik kirliliğinin hacminin giderek büyümesini engellemek için, kullan-at kültüründen vazgeçmemiz ve atıklarla olan ilişkimizi gözden geçirmemiz gerekiyor.

İnsanlar bireysel olarak harekete geçti

Binlerce insan kampanyamızdan etkilendi ve tek kullanımlık plastik tüketimini sona erdirmek için bireysel olarak harekete geçti. Bu insanların çabaları iş dünyasında da etki yarattı. Büyük şirketler artık gereksiz plastik ambalaj kullanımını azaltmak ve tüketici ihtiyaçlarına daha iyi çözümler sunmak konusunda müthiş bir baskıyla karşı karşıya. Tek kullanımlık plastik sorununu öne çıkarmak ve gündemin en tepesine yerleştirmek için hep birlikte çok çalıştık; sonuç olarak “tek kullanımlık” terimini yılın terimi haline getirdik. Bizim ortaya koyduğumuz güç çok önemli ama bu krizi çözmek için hükümetlerin ve şirketlerin de kamuoyu beklentilerine uygun şekilde hareket etmesi gerekiyor. Eğer bunu yapmazlarsa ve kullan-at kültürü olduğu yerde kalırsa, plastik kullanımının 2050 yılı itibarıyla dörde katlanacağı tahmin ediliyor. Bu senaryo okyanuslarımızın büyük bir felaketle karşı karşıya olduğu anlamına geliyor.

Ne yapılmalı?

Şirketler ve hükümetler okyanuslarımızı korumak ve gelecek nesillere plastik kirliliği mirası bırakmamak için vakit kaybetmeden harekete geçmeli. Hükümetler geri dönüşümü olmayan plastikleri elemeli ve tek kullanımlık plastiklerin azaltılması için net hedefler belirlemeli.

Arıcılık Kongresi'nde gündem: “Toplu arı ölümleri”

Bir salonda, bilimsel bir çalışmada arı tozlaşmasına açık tutulan kivi ağacından 75 kilo, etrafı ariya kapatılan ağaçtan ise sadece 10 kilo meyve alındığı anlatılıyor. Bir diğerinde serada yetiştirilen domateslerdeki düşük verim ve meyve kalitesi sorunlarını gidermek için gerekli tozlaşmayı arıların nasıl çözdüğü açıklanıyor.

60'tan fazla ülkede yaygın bir şekilde kullanılan bu uygulama, Türkiye'de ilk kez 1997'de yaklaşık 400-500 koloni ile başladı ve bugün yaklaşık 300 bin koloniye ulaştı. Arı tozlaşmasının etkisi ve önemi defalarca tekrarlandıktan sonra konu bu kez tarımda kullanılan zehirli

kimyasalların canlılara, doğaya, gıdalara etkisine geliyor. Greenpeace'in yasaklanmasını istediği kimyasallardan thiamethoxam ve imidacloprid'in kullanıldığı bir deneyde, bu kimyasallara maruz kalan arıların tamamının 48 saat içinde öldüğü belirtiliyor.

Alanında Türkiye'deki en önemli etkinlik olan “6. Uluslararası Muğla Arıcılık ve Çam Balı Kongresi”, arı sağlığından arıcılık uygulamalarına ve arı ürünlerine, tozlaşmanın öneminden tarımda kullanılan kimyasallara kadar çok geniş bir çerçevede uzmanları bir araya getirdi. 15-19 Ekim tarihleri arasında Ölüdeniz'de 6.'sı gerçekleşen kongrede dünyanın dört bir yanından gelen arıcılar, araştırmacılar, bilim insanları, sivil toplum temsilcileri ve kamu görevlileri pek çok farklı konuya odaklandı.

Öne çıkan konulardan biriye, son yıllarda etkisi gittikçe daha fazla hissedilen toplu arı ölümleri oldu. Afyon Tarım İl Müdürlüğü'nden Ahmed Karahan'ın yaptığı araştırmanın sonuçları bir hayli çarpıcıydı. Arı ölümlerinin en yoğun olduğu Akdeniz bölgesinde 100 arıcıya yapılan anket sonucunda en çok kullanılan 12 pestisit belirleyen araştırmacılar bunlar ile bal arısı üzerinde deney yaptı. Pestisitler, tavsiye edilen dozda arılara direkt ağız yolu ile yedirildi veya üzerine püskürtülerek uygulandı. Greenpeace'in “Hepimiz Aynı Kovandayız” başlıklı çalışması ile yasaklanmasını istediği üç kimyasaldan iki tanesi, imidacloprid ve thiamethoxam'a maruz kalan arıların hem püskürtme hem direkt yedirme deneylerinde 48 saat içinde hepsinin öldüğü görüldü. Bir diğer sonuca göre de bazı pestisitler arıları direkt öldürmedi ve bunun sonucunda tarlacı arılar ile kovanlara taşınarak bal, polen gibi ürünlere geçti.

© Greenpeace / Fred Dott

Uludağ Üniversitesi'nden Hasan Hüseyin Oruç ise Türkiye'deki arı koloni ölümlerine dair geniş bir çerçeve çizdi; 2013-2018 yılları arası Çukurova bölgesinde (özellikle Adana ve Osmaniye'de), **mısır ekim dönemi olan Şubat ayı başı ile Mart ayı ortası arasında, her yıl hızlı ve yoğun arı ölümleri görülmesinin ana nedeni olarak pestisitleri gösterdi.**

© Greenpeace / Mitja Kobal

Arı ölümleri konusu kongre boyunca arıcıların, araştırmacıların ve kamu görevlilerinin de gündemindeydi. Kongre boyunca yüz yüze konuştuğumuz pek çok arıcı, son yıllarda konunun ne kadar ciddileştiğini anlatarak, çalışmalarını yakından takip ettiklerini belirtep her fırsatta tarafları harekete geçmeye çağırıyordu. Örneğin Uluslararası Arıcı Birlikleri Federasyonu Apimondia'nın Başkanı Philip McCabe'nin de katılımcısı olduğu “Dünya Konuşuyor” oturumunda söz alan Kastamonu Tosya'dan arıcı Mustafa Yiğit, Greenpeace kampanyasını takip ederek desteklediklerini, Apimondia başta olmak üzere daha fazla sayıda ulusal ve uluslararası aktörün böyle çalışmalara, benzer projelere girişmesi gerektiğini vurguladı.

Dahası Greenpeace katılımcıları olarak biz de yaptığımız görüşmelerde sorundan ve Avrupa Birliği'ndeki yasaklamalardan haberdar olduğunu ve konuyu takip ettiklerini gördüğümüz **Tarım ve Orman Bakanlığı temsilcilerini daha hızlı adımlar atmaya çağırdık.**

HEPİMİZ AYNI KOVANDAYIZ

Soframıza gelen gıdaların 3'te 1'ini borçlu olduğumuz çalışan arılar, tarım ilaçları yüzünden büyük tehlikede! Yarınlar için arıları korumalıyız çünkü hepimiz aynı kovandayız!

kovandayiz.org

Hemen şimdi kovanını oluştur, arkadaşlarını da kampanyaya davet et, kovanın büyüsün.

5. seviyeyi tamamlayan herkese tişört bizden hediye!

GREENPEACE

